

A szociális partnerek mint kedvezményezettek

Az Európai Szociális Alap által nyújtott támogatás a szociális partnerek részére a 2007–2013. időszakban

1. Bevezetés

A szociális partnerek fogalmának meghatározása

A „szociális partnerek” kifejezést széles körben használják Európa-szerte a vállalatvezetés és a munkavállalók képviselőinek (a munkaadói szervezeteknek és a szakszervezeteknek) a megnevezésére.

A szociális partnereknek egyedülálló szerep jut a szociális és gazdasági kormányzásban: minden tekintetben a munka világához kötődő érdekeket és problémákat képviselik, a munkafeltételektől a továbbképzés fejlesztéséig, beleértve a bérnormák meghatározását is. Mindenekelőtt joguk van arra, hogy olyan párbeszédet folytassanak tagjaik nevében, amely kollektív szerződések létrejöttében csúcspontot ér el, és az ezekben érintett valamennyi kérdéssel tárgyaljanak.¹ Ez azt jelenti, hogy nem pusztán hangot adnak a vállalatvezetés és a munkavállalók érdekeinek, hanem a tárgyalások során kötelezhetik is tagjaikat bizonyos lépésekre. Ez különbözteti meg a szociális párbeszédet, tehát a kollektív alkukötés és egyeztetés tágabb értelemben vett folyamatát – akár kétoldalú, azaz az autonóm szociális partnerek között zajlik, akár háromoldalú az állami hatóságok bevonásával – az átfogóbb civil párbeszédétől, amelyben más érdekszervezetek is részt vesznek.

Ennek következtében a szociális párbeszéd a közös problémamegoldás erős eszköze lehet. A szociális partnereknek a kormányzattal politikai kérdésekről folytatott háromoldalú egyeztetése mellett a szociális partnerek reprezentatív szervezetei között folyó kétoldalú párbeszéd is alkalmas lehet számos potenciális konfliktus autonóm kezelésére a munka világában, amelyeket egyébként a politika szférájában kellene megvívni és megoldani. A szociális párbeszéd stabil környezetet biztosíthat a vállalatok és a munkavállalók számára, amelyben virágozhatnak, továbbá jelentős mértékben hozzájárulhat a változásokra való felkészüléshez és azok kezeléséhez. A háromoldalú szociális összehangolás révén a szakszervezetek, a munkaadói szervezetek és a kormányzat egy olyan mérlegelési folyamatban vehetnek részt, amelynek során magyarázatot adhatnak lépéseikre, megindokolhatják azokat, illetve szélesebb értelemben felelősséget vállalhatnak értük. A tagállamokból származó közelmúltbeli példák arra világítottak rá, hogy a háromoldalú szociális párbeszéd jelentősen hozzájárulhat a munkaerő-piaci politika sikeres korszerűsítéséhez. Ez az új háromoldalú szemléletmód helyi, országos és európai szinten egyaránt kialakítható.²

Az ESZA által nyújtott támogatás a szociális partnerek részére a 2000–2006. időszakban

A szociális partnerek nagyon nagy számú olyan projektben vesznek részt projektgazdaként, amelyeket az ESZA finanszíroz. A 2000–2006. időszakban a szociális partnerek különösen feltűnő szerepet játszottak a munkavállalók alkalmazkodóképességének javítása területén, különösen képzés és egész életen át tartó tanulás biztosítása révén.

1. A Bizottság közleménye, COM(2002) 341 végleges, Az európai szociális párbeszéd, az innováció és a változás hajtóereje.

2. Európai Bizottság, Az európai uniós gazdasági kapcsolatokkal és változásokkal foglalkozó magas szintű csoport jelentése, 2002.

A szociális párbeszéd költségvetési tételein, az EQUAL kezdeményezésen, valamint a PHARE-on keresztül finanszírozott projektek támogatták a szociális párbeszédet, és általánosságban fejlesztették a szociális partnerek képességeit is.

A tapasztalatok pedig azt mutatják, hogy a szociális partnerek sikeres tevékenységeket hajtottak végre. Például **Németországban** a szociális partnerek fontos szerepet játszanak az egész életen át tartó tanulás területén (ez az ESZA által nyújtott teljes keret mintegy 8 százalékát teszi ki). Hasonlóképpen kulcsfontosságú a szerepük az alkalmazkodóképességet és a vállalkozói szellemet érintő intézkedésekben is (ez a teljes keret kb. 20 százaléka: szakképzés fiatalok számára, szakképzés munkavállalók számára, valamint új munkaidő-szervezési módok).

Spanyolországban az ESZA által társfinanszírozott továbbképzési programoknak mintegy 80 százalékát irányítják a szociális partnerek; ezek az ESZA támogatásának hozzávetőlegesen 14 százalékát képviselik. A szociális partnerek emellett az alkalmazkodóképesség területén is jelentős szerepet játszanak.

Belgiumban a szociális partnerek³ szorosan részt vesznek három kulcsprioritás megvalósításában, amelyek Flandria teljes ESZA-költségvetésének kb. 45 százalékát képviselik: „A vállalkozói szellem fejlesztése”, „A rugalmas vállalkozások és alkalmazottaik ösztönzése”, „A nők és férfiak közötti esélyegyenlőséget célzó szakpolitikai intézkedések megerősítése”.

Hollandiában azok az intézkedések, amelyek kapcsán a szociális partnerek hajtják végre a projektek zömét, az ESZA költségvetésének 13 százalékát teszik ki. A munkavállalók képzését célzó intézkedéseket lényegében az úgynevezett O&O alapok (a szociális partnerek által igazgatott „ágazati alapok”), valamint az önkormányzatok valósítják meg⁴.

2. A szociális partnerek mint az ESZA kedvezményezettjei a 2007–2013. időszakban

Az Európai Szociális Alapnak (ESZA) a 2007–2013. időszakra vonatkozó jogi kerete megerősíti a szociális partnerek fontosságát és felelősségét az Európai Unió (EU) lisszaboni stratégiájában megfogalmazott célkitűzések – a **növekedés és a munkahely-teremtés** – teljesítése szempontjából.

A 3. cikk 1 (e) pontja kifejezetten említi a partnerségeket az ESZA által nyújtott támogatás kedvezményezettjei szintjén:

3. cikk 1 (e)

„a releváns transznacionális, nemzeti, regionális és helyi szintű érdekelt felek – például szociális partnerek és nem kormányzati szervezetek – hálózatba szerveződésén keresztül partnerségek, egyezmények és kezdeményezések előmozdítása a foglalkoztatás és a munkaerő-piaci integráció területére vonatkozó reformokra való ösztönzés érdekében”

A szociális partnerek szerepe a lisszaboni célok teljesítésében

A **szociális partnerek** – a **tagállamokkal** egyetemben – kulcsfontosságú szereppel bírnak a lisszaboni stratégia célkitűzéseinek és prioritásainak megvalósítása terén.

– **Teljes foglalkoztatás:** a teljes foglalkoztatás elérése, valamint a munkanélküliség és az inaktivitás csökkentése a munkaerő-kereslet és -kínálat növelésével létfontosságú a gazdasági növekedés fenntartásához és a társadalmi kohézió megerősítéséhez.

– **A munka minőségének és termelékenységének növelése:** a foglalkoztatás növelésére irányuló erőfeszítések nem választhatók el a munkahelyek vonzóbbá tételének, a munka minőségének és a munkatermelékenység növelésének a javításától, illetve a „dolgozó szegények” arányának csökkentésétől. A munka minősége, a termelékenység és a foglalkoztatás közötti szinergiákat teljes mértékben ki kell használni;

– **A szociális és a területi kohézió erősítése:** határozott fellépésre van szükség a társadalmi integráció erősítése, a munkaerőpiacról való kizárás megakadályozása és a fogyatékkal élők foglalkoztatási integrációjának támogatása

3. Nonprofit szervezetekkel együtt.

4. További példákat és részleteket lásd a mellékletben

érdekében, illetve a foglalkoztatás, a munkanélküliség és a munka termelékenysége regionális különbségeinek csökkentése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű régiókban.

A szociális partnerek szerepére különösen kitér a **21. számú foglalkoztatási iránymutatás**: *A rugalmasságnak a foglalkoztatás biztonságával együtt járó elősegítése és a munkaerőpiac szegmentálódásának csökkentése, kellő figyelemmel a szociális partnerek szerepére, a következők révén:*

- a foglalkoztatással kapcsolatos jogszabályok kiigazítása, adott esetben a különböző szerződéses és a munkaidőre vonatkozó rendszerek felülvizsgálatával,
- a be nem jelentett munka kérdésének kezelése,
- a változások hatékonyabb előrejelzése és pozitív kezelése, beleértve a gazdasági szerkezetátalakítást, nevezetesen a kereskedelem nyitásához kapcsolódó változásokat, azok szociális költségeinek csökkentése és az alkalmazkodás megkönnyítése érdekében,
- a munkaszervezés innovatív és rugalmas formáinak elősegítése és terjesztése, a munka minőségének és termelékenységének javítása céljából, ideértve a munkahelyi egészséget és biztonságot is,
- a foglalkoztatási státusz változásainak támogatását, ideértve a képzést, az önfoglalkoztatást, a vállalkozásindítást és a földrajzi mobilitást.

A **22. számú iránymutatás** úgyszintén kitér a szociális partnerekre: *A foglalkoztatásbarát munkaerőköltség-fejlesztés és bérszabályozó mechanizmusok biztosítása*, tekintettel a szociális partnereknek a béralkura vonatkozó kötelezettségeire, többek között a nemek közötti jövedelemkülönbségek elkerülését illetően.

A fentebb megnevezett iránymutatásokat tekintve a szociális partnerek különösen előnyös helyzetben vannak ahhoz, hogy hasznosan hozzá tudjanak járulni a következő területekhez:

- a munkaügyi szolgálatok munkaközvetítési kapacitásának fejlesztése
- a szakképzett munkaerő hiányának megelőzését célzó szakpolitikai intézkedések kidolgozása
- a munkaerőpiacok működésének javítása a munkahelyeket és a tanulási lehetőségeket tartalmazó adatbázisok továbbfejlesztése révén, amelyeket európai szinten lehetőleg össze kell kapcsolni, felhasználva a modern információs technológiákat és az európai szinten már ma is rendelkezésre álló tapasztalatokat

Ezenkívül a szociális partnerek az alábbi területekhez kapcsolódó kezdeményezéseken keresztül járulnak hozzá az EU céljainak teljesítéséhez: egész életen át tartó tanulás, a foglalkoztatottsági arány növelése; esélyegyenlőség; a foglalkoztatáshoz való hozzáférés és a munkavállalás javítása; a társadalmi integráció erősítése és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem; a munka és a családi élet összeegyeztetése; a nemekre vonatkozó adatokat elkülönítetten feldolgozó **mutatók** és **teljesítménymérők** kifejlesztése, valamint a felelősségi körükbe tartozó fellépések által elért fejlődés mérésére szolgáló statisztikai adatbázisok támogatása.

Kiemelt támogatás a konvergenciaregiókban működő szociális partnerek részére

A megkérdőjelezhetetlenül pozitív irányú fejlemények ellenére még mindig van lehetőség arra, hogy javuljon a szociális partnereknek a szociális párbeszédben és a szociális, munkaerő-piaci és gazdasági kormányzásban való részvétele, mindenekelőtt a konvergenciaregiókban. A gazdasági kapcsolatok összehasonlító kutatásának vannak bizonyos hiányosságai, és a lefedettségről szóló mutatók nem szolgáltatnak teljes képet a gazdasági kapcsolatok minőségéről. Mindazonáltal a közelmúltban lezajlott kutatások arra utalnak, hogy a konvergenciaregiókba tartozó tagállamok közül sokban viszonylag gyenge a szociális párbeszéd. A szakszervezeti sűrűség⁵ az EU átlaga alatti a következő tagállamokban: CZ, DE, EL, HU, PL, PT, LV, ES, LT, EE és FR. A munkaadói szervezetek reprezentativitása az EU-hoz 2004-ben csatlakozott kelet-közép-európai tagállamokban és PT-ban a legalacsonyabb szintű. Ezenkívül a következő tagállamokban a munkavállalók kevesebb mint 50 százalékát képviseli szakszervezet és/vagy munkavállalói tanács a munkahelyi szinten: CY, SK, UK, CZ, EL, ES, PL, HU, PT, LV, EE, LT és MT. A legtöbb új tagállamban a háromoldalú összehangolás uralkodik továbbra is, míg a kétoldalú (ágazati) szociális alkukötés nem minden esetben fejtett⁶.

5. A „szakszervezeti sűrűség” a társulási erő vagy a szervezeti reprezentativitás mérőszáma. A tényleges tagság létszámának a lehetséges tagsághoz viszonyított arányaként van meghatározva.

6. Európai Bizottság (2006) *Industrial Relations in Europe (Gazdasági kapcsolatok Európában)*, a Bizottság szolgálatainak munkadokumentuma

Mindemellett a szociális párbeszéd az európai kormányzás lényeges részét képezi, és mind az EU, mind a tagállamok számára hasznosak a szociális párbeszédre szolgáló hatékony struktúrák. Ezért szükség van a figyelemfelhívó és a kapacitásépítő tevékenységek támogatására annak érdekében, hogy minden szinten (ágazatokon átnyúló és ágazati, illetve nemzeti, regionális és helyi szinten) ösztönözzük a szociális párbeszédet szolgáló struktúrák létrehozását és működését. Ennélfogva az egyesülési szabadság jogát és a szociális partnerek autonómiáját is tiszteletben tartva a kapacitásépítés alulról felfelé építkező folyamat, és nagyrészt maguknak a szociális partnereknek az erőfeszítésein múlik.

A 2007–2013. időszakra vonatkozóan az ESZA-rendelet 5. cikkének 3. pontja meglehetősen egyértelműen fogalmaz a szociális partnereknek az Alap végrehajtásában betöltött szerepéről: „Az egyes operatív programok irányító hatóságai ösztönzik a szociális partnerek megfelelő részvételét a 3. cikk (A támogatások alkalmazási köre) alapján finanszírozott tevékenységekben.”

Így egyértelmű, hogy a szociális partnerek a múltban is kedvezményezettként szerepeltek valamennyi tagállamban az ESZA minden prioritásának keretében, és ez a jövőben is így lesz.

Az ESZA-rendelet 3. cikke 1 (e) pontjának értelmében külön támogatás nyújtandó **partnerségek és egyezmények továbbfejlesztésére, illetve kialakítására** a foglalkoztatás és a társadalmi integráció területére vonatkozó **reformokra való ösztönzés érdekében**. Mivel ezek a tevékenységek különösen fontosak a munkaerőpiac helyzetének javítása és a felelősségteljes kormányzás előmozdítása szempontjából, az ESZA jövőbeli programjaiban ezek új, különálló prioritást fognak alkotni: az úgynevezett „foglalkoztatás és integráció területére vonatkozó reformokra való ösztönzés” prioritást.

Emellett van egy további **új ESZA-prioritás** is, a 3. cikk 2 (b) pontja, **amely potenciálisan szintén nyújthat támogatást partnerségek létrehozásához**: a „közigazgatási szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának erősítése” prioritás.

A hatékony szakpolitikai intézkedések kialakításához és megvalósításához további szereplők bevonására és ezen érintett felek közötti hálózatépítés, illetve együttműködés erősítésére is szükség van. Így az intézményi kapacitás a szakpolitikai területek széles körében és minden területi szinten támogathatja a partnerségek kialakítását. Különösen fontos támogatni az állami szervek és a magánszervezetek – például a társadalmi-gazdasági partnerek és a nem kormányzati szervezetek – közötti párbeszédet. A hatékony párbeszéd érdekében mind a szervezetek, mind a rendszerek megerősítésére szükség lehet. Lehetőség szerint az ESZA támogathatja az ilyen partnerségek fejlesztését.

Kifejezetten kapacitásépítésre és közös tevékenységekre szóló támogatás

Elismerve, hogy további lépésekre van szükség, a 2007–2013. programozási időszakra vonatkozó (EK) 1081/2006. számú ESZA-rendelet nem pusztán továbbra is hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az érintett feleket – különösen a szociális partnereket – aktívan be kell vonni az ESZA programjainak programozásába és megvalósításába, hanem konkrétan utal a partnerségre és a kapacitásépítésre is több új ponton.

Annak érdekében, hogy figyelembe vegye – a „konvergencia” célkitűzésnek megfelelően – a konvergenciaregiók és a kohéziós országok nagyobb szükségleteit, illetve a gazdasági növekedés, a foglalkoztatási lehetőségek, valamint a munka minőségének és termelékenységének javítása érdekében az ESZA kiemelt támogatást nyújt, hogy segítse e tagállamokat és régiókat az EU közös célkitűzéseinek elérésében.

5. cikk 3. pont 2. bekezdés

A „konvergencia” célkitűzés alapján az ESZA forrásaiból megfelelő összeget kell elkülöníteni kapacitásépítésre, többek között a képzési, hálózatépítési intézkedésekre és a szociális párbeszéd megerősítésére, valamint a szociális partnerek által együttesen végzett, különösen a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a 3. cikk (1) bekezdésének (A támogatások alkalmazási köre) a) pontjában említett alkalmazkodóképességével kapcsolatos tevékenységekre.

Azaz a konvergenciaregiók esetében az 5. cikk 3. pont 2. bekezdése kilátásba helyezi, hogy megfelelő mennyiségű erőforrást fognak elkülöníteni a szociális partnerek támogatására kétféle tevékenységgel kapcsolatban:

- **Kapacitásépítési tevékenységek:** annak érdekében, hogy a szociális partnerek képesek legyenek hatékonyan betölteni a Szerződés XI. címében számukra kilátásba helyezett szerepet (egyeztetés a szociálpolitika területére és az európai szociális párbeszédre vonatkozó javaslatokról), valamint részt tudjanak venni az ESZA célkitűzéseinek elérésében; ide tartozik a képzés, a hálózatépítési intézkedések, valamint a szociális párbeszéd erősítése;

ÉS

- **A szociális partnerek által együttesen végzett tevékenységek:** különösen a munkavállalók és a vállalkozások alkalmazkodóképességéhez kapcsolódó lépések.

Tehát a szociális partnereknek nyújtott támogatás egyrészt a szociális partnerek egyes intézményeinek megítélt, másrészt a gazdaság mindkét oldalát képviselő szervezetek által együttesen végzett tevékenységekre szóló támogatás formájában jelentkezik.

A kapacitásépítés az a folyamat, amelynek során fejlesztik a szakszervezetek és a munkaadói szervezetek szervezeti, pénzügyi és személyi kapacitását, és így mind nemzeti, mind regionális szinten növelik hozzájárulásukat. A szociális párbeszéd szempontjából a kapacitás növelését eredményező tevékenységek közé tartozhatnak többek között a következők: tájékoztatási, részvételi és tárgyalási mechanizmusokról szóló képzés, a szociális partnerek szerepének megerősítése a munkakörülmények és a munkaerőpiac működésének formálása tekintetében, az ágazati struktúrák megszilárdítása, a nemzeti és az uniós szintű szociális párbeszéd közötti kapcsolat javítása.

Lehetséges intézkedésekre példákat a melléklet tartalmaz.

3. Programozási módszerek

Módszerek a támogatások szociális partnereknek való címzésére az operatív programokban

Az ESZA-programok keretében nyújtott bármilyen jellegű támogatás programozása kapcsán gondolni kell több általános elvre:

- Minden tevékenység esetében világosan azonosíthatónak kell lennie az ESZA-rendeletben szereplő **jogi alapnak**. Amikor megindokolják a szóban forgó operatív program valamely prioritási tengelyének kiválasztását, meg kell állapítani a munkaerőpiacjal való kapcsolatot, valamint azt, hogy az adott tevékenység melyik ESZA-prioritáshoz járul hozzá.
- A szociális partnerek kapacitásépítéséhez és együttesen végzett tevékenységeihez (5. cikk 3. pont, 3. cikk 1.a pont) vagy a partnerségek, egyezmények és kezdeményezések előmozdításához (3. cikk 1.e pont) kapcsolódó lépéseknek szervesen be kell épülniük a **nemzeti stratégiai referenciakeretben** rögzített **stratégiába**. A stratégiának ki kell fejtenie, hogy milyen megfontolás indokolja a támogatást, és miként fog potenciálisan hozzájárulni a foglalkoztatás és a gazdasági fejlődés előmozdításához. Amennyiben egyes tevékenységeket az ERFA és az ESZA is támogat, a stratégiának ki kell fejtenie, hogy miként valósul meg az alapok kiegészítő jellege, és miként aknázza ki a lehetséges szinergiákat. Helyes, ha az irányító hatóságok kapcsolatba lépnek a szociális partnerekkel és tárgyalnak velük konkrét igényeikről, hogy ezeket megjeleníthessék a programozási dokumentumokban;
- Az operatív programoknak a stratégiából kell következniük, és hozzá kell járulniuk a nemzeti stratégiai referenciakeretekben és a nemzeti reformprogramokban kijelölt célkitűzések megvalósításához.

Az operatív program

A 2007–2013. időszakra vonatkozó szabályozási keret – amely stratégiaibb módon közelíti meg a programozást – számos változást hozott a jövőbeli **operatív programok** (OP-k) tartalmával és szerkezetével kapcsolatban. A közösségi stratégiai iránymutatások elfogadása nyomán a programozás az EU prioritásaira összpontosít, és az **operatív programok** stratégiai dokumentummá váltak. Ezentúl nem intézkedések leírásait tartalmazzák, hanem elsősorban a stratégiára és a prioritásokra összpontosítanak.

A tagállamok dönthetnek úgy, hogy külön **operatív programot** vagy különálló **prioritási tengelyt** szentelnek a „munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodóképessége” témájának (az ESZA-rendelet 3. cikk 1.a pontjában meghatározott értelemben).

Az általános rendelet 2. cikke

1. „Operatív program (OP)”: a tagállam által benyújtott és a Bizottság által elfogadott dokumentum, amely összefüggő prioritások alkalmazásával fejlesztési stratégiát határoz meg, amelynek megvalósításához valamely alapból, illetve a „konvergencia” célkitűzés esetében a Kohéziós Alapból és az ERFA-ból támogatást vesznek igénybe;

2. „Prioritási tengely”: valamely operatív program stratégiájának egyik prioritása, amely olyan műveleteket foglal magában, amelyek kapcsolódnak egymáshoz, és konkrét, mérhető célokkal rendelkeznek;

Ideális esetben egy tematikus prioritási tengely az ESZA-rendeletben kijelölt prioritások közül legfeljebb egynek feleltethető meg. Más szóval nem ajánlatos az ESZA-rendeletben kijelölt prioritásokat összevonni az OP prioritási tengelyként való megfogalmazásuk során. Másfelől a specializált OP-k esetében az ESZA-rendelet egy adott prioritása több OP prioritási tengelyre is felbontható.

Az általános rendelet 37. cikkének (1) pontja

A „konvergencia” és a „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzéshez kapcsolódó operatív programok a következőket tartalmazzák:

*c) információ a **prioritási tengelyekről** és azok egyedi céljairól. A célokat számszerűsíteni kell az eredményekre vonatkozó, korlátozott számú indikátor használatával, figyelembe véve az arányosság elvét. A indikátoroknak lehetővé kell tenniük a kiindulási helyzethez képest elért haladás értékelését és a prioritási tengelyek célkitűzései elérésének mérését*

Bármely tagállam programozhat tehát támogatást a szociális partnerek kapacitásépítésére egy, a vállalkozók alkalmazkodóképességéről és képzéséről, illetve szerkezetátalakításról szóló OP vagy prioritási tengely keretében; vagy megerősítheti a szociális párbeszédre szolgáló struktúrákat alapvető kapacitásépítő intézkedéseinek részeként.

Azonban a konvergenciaregiókra vonatkozó ESZA OP-k számára az ESZA-rendelet 5. cikke (Felelősségteljes kormányzás és partnerség) előírja, hogy az ESZA forrásaiból megfelelő összeget kell elkülöníteni a szociális partnerek támogatására. Ennek következtében az, ha egy adott tagállam egyes régiói nem konvergenciaregiók, semmiképp sem képezi akadályát a szociális partnerek támogatásának.

Tevékenységek végrehajtása

Az ESZA által nyújtott támogatás az alábbi formákban történhet: vissza nem térítendő egyedi vagy globális támogatások, visszatérítendő támogatások, hitelkamat-visszatérítés, mikrohitel, garanciaalapok, valamint áruknek és szolgáltatásoknak a közbeszerzés szabályainak megfelelő vásárlása (pályázatok).

Az ESZA operatív program megvalósítása során az irányító hatóságnak kell döntenie arról, hogy melyik a pénzügyi támogatás nyújtásának legmegfelelőbb módja. Történhet például pályázati felhívások vagy tenderkiírások által. Minden esetben alkalmazni kell az átláthatóság, az egyenlő bánásmód, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvét.

Bár az 5. cikk 3. pontja nem határoz meg semmilyen egyedi jogot a kapacitásépítés és a szociális partnerek által együttesen végrehajtott intézkedések finanszírozásával kapcsolatban, erre a célra el kell különíteni egy meghatározott összeget, és az irányító hatóságnak elő kell segítenie e forrásoknak a szociális partnerek által történő megfelelő felhasználását.

Továbbá a tagállamoknak – esetenként a Bizottság segítségével – gondoskodniuk kell arról, hogy az ESZA ne támogasson olyan konkrét műveleteket, amelyekre egyidejűleg más transznacionális közösségi programok is nyújtanak támogatást, különösen az oktatás és a szakképzés területén.

A szociális partnerek különböző szerepei az alapok végrehajtásában

A 2000–2006. időszakban a szociális partnerek hatékony tagként működtek közre sok operatív program monitoringbizottságában.

Ugyanez lesz a helyzet 2007–2013-ban is, mivel az (EK) 1083/2006. számú általános rendelet 11. cikke (Partnerség) kimondja, hogy a tagállamoknak – adott esetben és a hatályban lévő nemzeti szabályozással és gyakorlattal összhangban – partnerséget kell kialakítaniuk többek között a következő hatóságokkal és szervezetekkel: az illetékes regionális, helyi, városi és egyéb közhatóságok; a gazdasági és **társadalmi partnerek**; bármely egyéb megfelelő, a civil társadalmat képviselő szervezet, a környezetvédelmi partnerek, nem kormányzati szervezetek, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításáért felelős szervezetek.

Az ESZA-rendelet 5. cikkének (Felelősségteljes kormányzás és partnerség) 2. pontja szerint a tagállamok **az ESZA-támogatás előkészítése, végrehajtása és monitorozása** során biztosítják a megfelelő területi szinten a **szociális partnerek** bevonását, valamint más érdekelt felek részvételét és az azokkal való kellő mértékű konzultációt.

Ezenkívül az alapok végrehajtása során a szociális partnerek kedvezményezett vagy közreműködő szervezet szerepét is játszhatják; ezt a feladatkört pontosan meghatározza az általános rendelet⁷.

E szerepekben a szociális partnerek az ESZA végrehajtásának szívének alkotják. A szociális partnerek mindkét funkcióban más-más szerepet látnak el:

- Az általános és a végrehajtásra vonatkozó rendelet egyaránt egyértelmű szabályokat határoz meg az alapok végrehajtását illetően a felelősségről, a kormányzásról és az átláthatóságról.
- Az általános rendelet 64. és 65. cikkében világosan meghatározza és ismerteti a monitoring bizottság összetételét és feladatait. Emellett az 59–61. cikkek a hatóságok kijelöléséről és funkcióiról szólnak.
- A monitoring bizottság tagjaiként a szociális partnerek meggyőződnek az operatív programok végrehajtásának eredményességéről és minőségéről, amibe beleértendő a finanszírozott műveletek kiválasztási kritériumainak megvizsgálása és jóváhagyása is. Ebben a tekintetben a monitoring bizottság tagjainak biztosítaniuk kell, hogy a kritériumok átláthatóak és nyíltak legyenek, valamint tükrözzék a szociális partnerek reprezentativitását az adott tagállamban és régióban. Továbbá az irányító hatóságnak nyilvánosságra kell hoznia a finanszírozásért benyújtott pályázatok elbírálására vonatkozó eljárások leírását, valamint az ehhez kapcsolódó időbeli kereteket.
- Továbbá a végrehajtásra vonatkozó rendelet 7. cikke (d) pontjának értelmében az irányító hatóságok felelősek a kedvezményezettek, a műveletek nevét, valamint az egyes műveletekre elkülönített közfinanszírozás összegét feltüntető jegyzék közzétételéért.

4. Konkrét kérdések

Többcélú programok

Az általános rendelet 32. cikkének 1. bekezdése a következőképpen szól: „[...] A Bizottság és a tagállam eltérő megállapodásának hiányában egy operatív program a 3. cikkben említett három célkitűzés közül kizárólag egyre vonatkozhat.”

Több tagállam is érdeklődést tanúsított a fenti cikkben biztosított lehetőség használata iránt, és olyan operatív programok létrehozását látogatják, amelyek a „konvergencia” és a „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzésekre egyaránt kiterjednek (azaz többcélú programok).

A többcélú programok (TCP) egyik legfontosabb vonatkozása, hogy biztosítani kell a 22. cikk **(a források célkitűzései között történő átcsoportosításának tilalma)** tökéletes tiszteletben tartását, tehát azt, hogy a konvergenciaregiók számára elkülönített forrásokat kizárólag e régiók javára használják fel, a versenyképességi és foglalkoztatási régiók számára elkülönített erőforrásokat pedig csak e régiók javára.

7. Az 1083/2006. számú általános rendelet 2. cikke – „kedvezményezett”: a közszférához vagy a magánszférához tartozó gazdasági megvalósító, szervezet vagy cég, amely felelős a műveletek kezdeményezéséért és végrehajtásáért. „közreműködő szervezet”: bármely közjogi vagy magánjogi intézmény, amely egy irányító vagy az igazoló hatóság illetékessége alatt jár el, vagy ilyen hatóság nevében hajt végre feladatokat a műveleteket végrehajtó kedvezményezettek vonatkozásában.

A többcélú programok megvalósításával kapcsolatban felmerül, hogy miként határozható meg az egyes célkitűzések hozzájárulásának aránya. E számításoknak két szintjét kell megkülönböztetni:

1. az OP teljes költségvetéséről szóló számítást, azaz azt, hogy a „konvergencia” célkitűzés, illetve a „versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés mekkora összeggel járul hozzá az OP-hoz.
2. az egyes célkitűzéseknek konkrét (pl. a többcélú programokhoz szükséges) műveletekhez történő hozzájárulásáról szóló számítást.

Az első számítással kapcsolatban ez többnyire a kormány politikai döntése által dől el. Az általános felosztást már az NSRF-k tárgyalása alkalmával eldöntik. A TCP-knek ezt tanulmányozniuk kell, és tájékoztatást kell nyújtaniuk az adott TCP-re vonatkozó döntés háttérében álló feltevésekről.

A második – konkrét műveletekhez történő hozzájárulásáról szóló – számításra vonatkozóan két fő megközelítésmód különíthető el ebben a szakaszban:

- egyes OP-k világosan meghatározzák az arányos számítást (vagy több olyan arányos számítást, amelyek különböző projektszámokra fognak vonatkozni), és ezeket a többcélú projektek adott csoportjára a program teljes élettartama alatt arányosan alkalmazni szándékozzák
- más OP-k a módszertanról adnak tájékoztatást. Ez a tájékoztatás kifejti, hogy a különféle műveletek esetében miként fogják meghatározni a számítási arányt. Ezt a megközelítésmódot olyan programok alkalmazzák, amelyek csak kis számú többcélú projekttel számolnak

Ettől függetlenül a számítást (vagy a módszertant) átlátható és logikus módon kell elkészíteni, és figyelembe kell venni, hogy a megfelelő ESZA-finanszírozás valószínűsíthetően milyen hatást fog gyakorolni egy bizonyos célkitűzéssel kapcsolatban.

Az a rendszer, miszerint a célkitűzések között fel kell osztani a forrásokat, a szociális partnerek projektjeire is érvényes. Más szóval nincs lehetőség arra, hogy a szociális partnerek által együttesen végzett, egy ország teljes területére kiterjedő tevékenységeket kizárólag a „konvergencia” célkitűzés keretében finanszírozzanak. A „konvergencia” célkitűzés szempontjából hasznos tevékenységek finanszírozhatók a kifejezetten a szociális partnerek által konvergenciaregiókban végrehajtandó intézkedésekre elkülönített keretből (az 5. cikk 3. pontjának megfelelően), azonban a versenyképességi és foglalkoztatási régiók javára végrehajtott műveleteket a „versenyképesség” célkitűzés keretéből vagy a nemzeti költségvetésből (az ESZA OP-tól külön) kell finanszírozni. Fontos azt is megjegyezni, hogy nem a szociális partnerek székhelyének fizikai elhelyezkedése számít, hanem az, hogy az adott művelet milyen arányban hoz hasznot a konvergenciaregiókra, illetve a versenyképességi és foglalkoztatási régiókra nézve.

Pénzügyi kérdések

1. A 1083/2006. számú rendelet 34. cikke szerint az ESZA finanszírozhat az ERFA támogatási körébe tartozó intézkedéseket, mégpedig az operatív program minden egyes prioritási tengelyéhez a közösségi támogatás 10%-a erejéig. Mi a 34. cikk (2) pontjának javasolt gyakorlati alkalmazása: a 10 százalékos korlátot túl lehet-e lépni egy projektben/tevékenységben mások terhére?

A 34. cikk (2) pontja (ÁR) lehetővé teszi a másik alap (tehát az ERFA) támogatási körébe tartozó intézkedések finanszírozását, feltéve, hogy azokra a(z ESZA keretébe tartozó) művelet kielégítő végrehajtásához szükség van, és azok a művelethez közvetlenül kapcsolódnak; ebben az esetben az illető intézkedések fizethetők az ESZA pénzből. A 10 százalékos pénzügyi korlátot a prioritási tengely, nem pedig az egyes műveletek szintjén kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy egyes műveletek esetében ezt a korlátot túl lehet lépni, amennyiben a prioritási tengely szintjén betartják a 10 százalékos felső határt.

2. Ha egy vállalkozás kap támogatást (például munkahelyi biztonsági követelmények teljesítéséhez) a szociális partnerek által végrehajtott projekten keresztül, ez a támogatás minősülhet-e állami támogatásnak?

Ahhoz, hogy a Bizottság pontosabban meg tudja válaszolni, konkrétabb kérdésre volna szükség. Azonban van néhány általános elv, amelyeket ajánlatos figyelembe venni az állami támogatással kapcsolatban.

Két alapelv érvényesül:

Elsőször is az **állami támogatásokra** vonatkozóan a Szerződés 87. cikkében meghatározott **szabályok üzleti vállalkozásokra érvényesek**. E lépés célja annak biztosítása, hogy ne lépjen fel semmiféle torzulás a piacon az (akár regionális, akár nemzeti) kormányzat által megítélt támogatás következtében. Tehát ez az elv csak piaci szituációban alkalmazandó. Ezért elsőként azt a kérdést kell megvizsgálni és megválaszolni, hogy a szociális partnerek, akik a pénzügyi támogatást kapják, valójában versenyen alapuló piac részei-e az általuk nyújtott szolgáltatások tekintetében. Ha nem versenyen alapuló piac részei, nem tudják eltorzítani a piacot. A szociális partnereknek nyújtott támogatással kapcsolatban elsőként ezt a kérdést ajánlatos megvizsgálni.

Másodszor az állami támogatásokra vonatkozó szabályokra bizonyos kivételek vonatkoznak a képzést és a foglalkoztatást érintő támogatásokkal kapcsolatban. E kivételek annak érdekében lettek meghatározva, hogy megkönnyítsék mindkét típusú tevékenységet, és sok esetben a szociális partnereknek juttatott támogatás könnyedén tekinthető e kivétel alá esőnek, így a szóban forgó szabályozás nem volna érvényes rá. Tehát továbbra is állami támogatásról volna szó, de a szabályozás nem érvényesülne, mivel a támogatott tevékenységek mentességet élveznének.

Továbbá a 100 000 eurósnál alacsonyabb összegű valamennyi állami támogatás automatikusan mentességet élvez. Tehát minden a projekt méretén és a végrehajtott tevékenységek jellegén múlik. Ez a három elem együttesen a szociális partnerek összefüggésében azt jelenti, hogy nagyon ritkán lépnek fel nehézségek vagy problémák az állami támogatással kapcsolatban. Emellett a tagállamok bizonyos rendszereket be is jelenthetnek a Bizottság felé, és ezekre mentességet kaphatnak.

3. Az 5. cikk 3. bekezdésében megjelölt tevékenységek listája nem kimerítő jellegű, tehát pusztán példákról van szó, ami persze logikus is. Mindazonáltal a szociális partnerek kapacitásépítését célzó tevékenységek kifejezetten meg vannak említve.

Tekintve, hogy ezek a tevékenységek befolyásolják az adott kiadás támogathatóságát, azt szeretnénk megtudni, hogy a szociális partnerek struktúráihoz, illetve működési/folyamatos kiadásaihoz kapcsolódó költségek támogathatóak-e?

Például kiterjedhet-e a társfinanszírozás a fizetésekkel kapcsolatos kiadásokra? Támogathatóak-e a szociális partnerek és a szakértők napidíj jellegű útiköltségei? Támogathatóak-e a szociális partnerek struktúráinak tulajdonában lévő felszerelés értékvesztéséhez kapcsolódó költségek? A tagállamok határozzák-e meg e kiadások támogatható (illetve nem támogatható) voltát?

Az ESZA támogatása – egy pályázati felhívás vagy egy tender alapján indított (azaz a támogatásra vonatkozó vagy egy szerződésben rögzített feltételeket követő) – műveletek/tevékenységek finanszírozására irányul, nem pedig működési költségekre, célzott segélyekre vagy az infrastruktúrára mint olyanra. A műveletek költségeit az ESZA alkalmazási körével összhangban kell meghatározni, és ezeknek a nemzeti szabályoknak és az ESZA-rendelet 11. cikkének megfelelően közvetlenül kapcsolódnuk kell a műveletekhez, valamint támogathatóknak kell lenniük.

A 2007–2013. időszakra vonatkozó elvek egyike – amelynek gyakorlati alkalmazását el szeretné érni a Bizottság – az egyszerűsítés szemlélete. Vegyük például a következő kérdést: „A szociális partnerek számára nyújtott segítség támogatás formáját öltse-e?” Ez lehetővé teszi, hogy a támogatás egy bizonyos százalékát átalányösszegként közvetett költségekre fordítsák.

Amennyiben a szociális partnereknek történő odaítélés tender formájában történik, és a tender bizonyos konkrét szolgáltatások nyújtását követeli meg, akkor készíthető egy előre meghatározott megállapodás, amely rögzíti a várható költségeket és a kifizetés állomásait; ezt a megállapodást bele lehet (kell) foglalni a szerződésbe is.

Napidíjak mindkét esetben támogathatóak lehetnek. Ha például a szociális partnerek képzési tanfolyamokat indítanak, a nemzeti támogathatósági szabályok alapján meghatározható egy napidíj.

A nemzeti szabályokat kell alkalmazni az értékvesztésre is. Egyes nemzeti szabályok éves alapon szabályozzák a számítógépek értékvesztését, mások hároméves alapon. Ha egy 18 hónapig tartó projekt az ESZA által a szociális

partnereknek nyújtott támogatásból kerül finanszírozásra (akár támogatás, akár tender formájában), akkor a 18 hónapos időszak alatt használt infrastruktúra arányos leértékelődését kell alkalmazni. Az ESZA azonban nem téríthet meg rendes működési költségeket.

Amennyiben egy szociális partneri szervezetnek például három alkalmazottja van, az ESZA nem vállalhatja át ezeknek az embereknek a fizetését, akik korábban is ott dolgoztak, és a továbbiakban is a szokásos tevékenységüket végzik. Az ESZA a projekten dolgozó személyek fizetését finanszírozza a támogatási vagy a pályázati kiírásban meghatározott módon. Ebben az értelemben az ESZA támogathatja a fizetéseket, de nem a folyamatos működési költségeket.

4. Az 5. cikk kiterjed-e a „fokozatosan kieső” és a „fokozatosan bekerülő” régiókra?

Mindenekelőtt úgy pontosíthatjuk az ÁR 8. cikkében írtakat, hogy a **fokozatosan kieső régiók** konvergenciaregióknak minősülnek (8. cikk 1. pont). A **fokozatosan bekerülő régiók** pedig a „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés alá esnek (8. cikk 2. pont). Azonban a **cselekvési prioritások** tekintetében különbséget kell tenni.

Először is a **kohéziós államokban** – ezek: SP, PT, GR, valamint minden új tagállam – és az átmeneti régiókban az ESZA-rendelet az államok egészére is alkalmazható lehet, beleértve a versenyképességi régiókat is (ESZA-rendelet 3. cikk 4. pont).

Azonban a költségvetés tekintetében még akkor is a versenyképességi erőforrásokat kell használni, ha a fokozatosan bekerülő régiók minden prioritást alkalmazhatnak.

Másodszor a kohéziós államok mellett egy további felbontást is meg kell tenni. A **fokozatosan kieső régiók** konvergenciaregiók. Ezért ebben a tekintetben értelemszerűen az ESZA-rendelet mindkét prioritását alkalmazhatják.

Velük ellentétben a **fokozatosan bekerülő régiók** definíció szerint egyáltalán nem finanszírozhatóak az ESZA-rendelet 3. cikk 2. pontjának keretében, mivel rájuk a „versenyképesség” célkitűzés vonatkozik. Ez csak az ESZA-rendelet 3. cikke 1. pontjában szereplő prioritásokra érvényes.

5. Milyen tevékenységek és kiadások társfinanszírozására van lehetőség a „szociális partnerek intézményi kapacitásának erősítése” intézkedése keretében, és mi a különbség az ilyen típusú tevékenységek és a 3. cikk (2) (b) pontjában említettek között?

Az 5. cikk (3) pontja olyan eszközöket sorol fel, amelyek felhasználhatók a szociális partnerek kapacitásának erősítésére: képzés, hálózatépítési intézkedések, valamint a szakszervezetek és a munkaadói szervezetek által együttesen végzett tevékenységek.

A 3. cikk (2) (b) pontja inkább az „intézményi kapacitás” prioritás célkitűzéseire összpontosít, valamint arra, hogy a szociális partnerek miként járulhatnak hozzá ezek teljesítéséhez az olyan tevékenységek gazdáiként vagy végrehajtóiként, amelyek céljai: reformok, jobb szabályozás és felelősségteljes kormányzás különösen a gazdaság, a foglalkoztatás, az oktatás stb. terén

MELLÉKLET

Példák a kapacitásépítésre és az együttesen végzett tevékenységekre

A Bizottság már korábban is finanszírozott olyan transznacionális projekteket, amelyek mind a 15-tagú EU tagállamai, mind az új tagállamok szociális partnereihez kapcsolódtak (mégpedig a szociális párbeszéd költségvetési tételein, az Equal kezdeményezésen és a Phare-on keresztül). Néhány új tagállam 2006-ig olyan tevékenységekre különítette el ESZA-költségvetésének egy részét, amelyek az adott ország szociális partnereinek kapacitásépítését támogatták. A programozási dokumentumokban alapvető kapacitásépítési intézkedéseik részeként vagy a szerkezetátalakításhoz, illetve a vállalkozók alkalmazkodóképességéhez és képzéséhez kapcsolódó tevékenységek keretében szerepeltettek olyan intézkedéseket, amelyek célja a szociális párbeszédet szolgáló struktúrák megerősítése.

Lengyelországban például a következő projektek zajlottak:

- Az NSZZ Solidarność Gdańsk képzési programot indított szakszervezeti tagok és leendő munkavállalói képviselők számára, amikor Lengyelországban újra bevezették az üzemi tanácsok intézményét. A projekt fő tevékenységét az üzemi tanácsok leendő tagjai számára indított tanfolyamok alkották, amelyek témái többek között a következők voltak: bevezetés az új lengyel üzemi tanácsi törvénybe, a gazdasági és pénzügyi elemzés módszerei és eszközei, a konstruktív és fenntartható szociális párbeszéd módszerei, a munkavállalók alkalmazkodóképességének növelésére szolgáló eszközök, kommunikációs képességek fejlesztése és a konfliktuskezelés innovatív módszerei. Létrehoztak egy internetes portált is, amely további eszközként szolgált a pénzügyi és gazdasági elemzéssel kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez. A projekt eredményeit bemutatják egy nemzetközi konferencián, és közre is adják. Ezenkívül kiadnak egy olyan szórólapot, amely segítséget nyújt az új üzemi tanácsok létrehozásában, és tájékoztat tagjaik jogairól és kötelességeiről.
- Az FPPZ (Nyugat-Lengyelországi Munkaadói Szövetség) egy projektet indított, „A partnerség mint az aktív munkaerőpiaci politika egyik formája” címmel, amelyben különböző partnerek vettek részt, például helyi munkaügyi ügynökségek és helyi közigazgatási hatóságok, lobbiszervezetek, egyetemek, tájékoztató központok munkanélküliek számára, valamint szociális partnerek. A fő cél a szociális párbeszéd fejlesztése különböző konzultációs mechanizmusok kialakítása révén, valamint a helyi munkaerőpiacnak a szociális partnerség keretében történő támogatására szolgáló konkrét stratégiák meghatározása. Végül létrehozzák a Szociális Párbeszéd Központot, amely a jövőben koordinálni fogja a szociális partnerek közös tevékenységét a régióban.
- A „Partnerség és együttműködés a modern munkaerőpiac érdekében” című, régiókon átnyúló projektet egy magánegyetem, a lodzi Vezetői Akadémia (SWSPiZ – Academy of Management) koordinálja. A fő cél a munkaerőpiaci intézmények hatékonyságának erősítése és működésük javítása a regionális és régiókon átnyúló szociális partnerség teljes rendszerének kialakításán, valamint a sikeresebb együttműködést célzó stratégiákon keresztül. A szociális partnereken kívül a projekt hasznélvezői között szerepelnek a regionális és helyi munkaügyi ügynökségek alkalmazottai, valamint a helyi munkaerőpiaccal foglalkozó nem kormányzati szervezetek képviselői is. A fő tevékenység az állami munkaügyi szolgálatok és más munkaerőpiaci intézmények regionális fórumának létrehozása minden régióban, az állami hatóságok és a szociális partnerek partnerségén alapuló innovatív munkaerőpiac kialakítása érdekében. Továbbá létrehoznak egy olyan internetes platformot is, amely a projekt hasznélvezői és más országos, illetve nemzetközi munkaerőpiaci intézmények közötti információcserét szolgálja.

Azonban, amint fentebb is láttuk, továbbra is sok a tennivaló. A Phare projektek értékelései azt mutatták, hogy a munkaerőpiaci vívmányok átültetése és az autonóm párbeszéd intézményes alapjának létrehozása sok esetben sikeresen megtörtént; azonban az eredmények fenntarthatósága attól függ, hogy miként stabilizálhatók a jogi és pénzügyi feltételek. Az ESZA keretében zajló strukturális kapacitásépítési projektek segíthetnek ebben a tekintetben.

Alább ismertetünk néhány lehetséges intézkedést és eredményt. A tevékenységeket az igényeknek a szociális partnerek működési területét képező tagállamban való felmérését követően, annak eredményeinek függvényében célszerű meghatározni. Az alábbiakban csupán néhány példa olvasható a lehetséges intézkedések széles körére, a lista nem kimerítő.

- Lehetőség van a szociális partnerek képzésére szolgáló országos központok létrehozására, amelyek tanfolyamokat kínálhatnak fel a szociális partnerek képviselői és a kormányzati tisztviselők számára. A központok nyelvtanfolyamokat is kínálhatnak, hogy segítsék a szociális partnereknek az EÜT és az EU tevékenységeiben való teljes értékű részvételét.
- a szociális párbeszédhez kapcsolódó létező jogszabályokra és intézményekre vonatkozó információk terjesztését célzó intézkedések annak érdekében, hogy nagyobb számú munkaadót és munkavállalót lehessen bevonni a szociális párbeszédbe
- fórumok a központi szakszervezetek képviselői, a vállalatokban működő szakszervezetek bizalmijai/az üzemi tanácsok képviselői, valamint a központi munkaadói szervezetek és a helyi vállalatok képviselői részére annak érdekében, hogy bátorítsák a munkaadókat és a munkavállalókat a vállalkozások szintjén a munkavállalók képviseletére szolgáló rendszerek kialakítására

- a szociális partnerség fontosságáról és előnyeiről szóló népszerűsítő tevékenységek
- a tájékoztató és konzultációs folyamatokról, a kollektív alkukötésről, a közvetítésről és békéltetésről, valamint az Európai Üzemi Tanácsokban (EÜT) való részvételről szóló tanfolyamok
- a kollektív munkaügyi viták megoldásában segítséget nyújtó közvetítési rendszerek felállítása és megerősítése,
- képzés és képzési anyagok állami békéltetők számára,
- kollektív szerződésekről és munkajogról szóló web alapú adatbázisok,
- ágazati és vállalati szintű eszköztárak és kézikönyvek,
- az ágazati szociális párbeszéd létrehozását/megerősítését célzó intézkedések
- a kétoldalú szociális párbeszéd létrehozását és megerősítését célzó, valamint az ágazati struktúrák kialakítását támogató intézkedések
- A háromoldalú szociális párbeszéd létrehozását és megerősítését célzó intézkedések, beleértve az állami hatóságok igazgatási kapacitásának erősítését. Különleges tanfolyamok szervezhetők azon tisztviselők képzése céljából, akiknek közül van a gazdasági kapcsolatokhoz (különösen arról, hogy miként járulhatnak hozzá az európai foglalkoztatási stratégia megvalósításához).
- a szociális partnereknek a nemzeti reformprogramokba történő bevonását szolgáló struktúrák erősítése
- tanfolyamok a szociális párbeszéd európai uniós szintű mechanizmusairól
- az EU munkajogának végrehajtását megkönnyíteni hivatott projektek
- az európai szociális párbeszédrel kapcsolatos megállapodások (például a munkahelyi stresszről szóló keretszerződés) nemzeti és/vagy regionális szintű megvalósítására szolgáló projektek

Példák együttesen végzett tevékenységekre az előző programozási időszakból

Hollandiában a munkavállalók képzését célzó intézkedéseket lényegében az úgynevezett O&O alapok (a szociális partnerek által igazgatott „ágazati alapok”), valamint az önkormányzatok valósítják meg. Az O&O alapok ágazati szervezetek, amelyek a munkaadói szervezeteket és a szakszervezeteket tömörítik, és a munkavállalók számára képzéseket kínálnak/szerveznek.

- Olyan kétoldalú vagy háromoldalú ágazati képzési alapok, mint amilyenek már működnek például **Belgiumban** és **Hollandiában**. A **munkaadói szervezetek** és a szakszervezetek képzési egységeket hoznak létre közösen vagy az illetékes nemzeti hatóságokkal együttműködve annak érdekében, hogy segítsék az európai foglalkoztatási stratégia iránymutatásainak keretébe tartozó (és különösen a munkavállalók és a vállalkozások alkalmazkodóképességét érintő) tevékenységek megvalósítását. Az ilyen közös képzési alapok különösen fontosak volnának az új tagállamokban, ahol jelenleg nagyszámú ágazati szerkezetátalakítási program zajlik. Az ilyen alapok működéséhez a szociális partnerek pénzügyi hozzájárulásaira is szükség van, az ESZA-rendelet 11. cikkével összhangban.
- A Workway egy **írországi** partnerségi kezdeményezés, amelynek célja az elfogadhatatlanul magas szintű munkanélküliség felszámolása a fogyatékkal élők körében. Ennek érdekében figyelemfelhívó tevékenységet folytat és az akadályok megszüntetésén dolgozik, hogy javítani tudja a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeit. A Workwayt az IBEC és az ICTU irányítja, tevékenységében részt vesznek helyi munkaadók, fogyatékosok, szakszervezeti képviselők, valamint minden más érintett partner, többek között szolgáltatók, minisztériumok és állami ügynökségek is. (Együttesen végzett tevékenységek)
- Az **Irish National Centre for Partnership and Performance-t** (NCPP – Ír Nemzeti Központ a Partnerségért és a Teljesítményért) a kormány alapította abból a célból, hogy támogassa és ösztönözze a változásokat az ír munkahelyeken. A központ feladata, hogy – partnerségen keresztül – képessé tegye a magán- és az állami ágazatban működő szervezeteket a változásokra való reagálásra, képességek építésére és teljesítményük javítására. Az NCPP stratégiájának része, hogy kialakítja a munkahelyi változások jövőképét, bevált gyakorlatokról szóló modelleket fejleszt ki, eszközöket hoz létre a munkahelyi változások elősegítésére, valamint hálózatokat épít. (Kapacitásépítés/ Együttesen végzett tevékenységek)
- **Wales** létrehozta a „Szociális Partnerek Egységét” (egy kft-t, amely a legfontosabb munkaadói és szakszervezeti szövetségek tulajdonában van), amelynek célja, hogy a szociális partnereket képessé tegye a nemzetgyűlés

szakpolitikai munkájában való közreműködésre. Ez az egység a walesi nemzetgyűlés kormányától kap pénzügyi támogatást (Kapacitásépítés/Együttesen végzett tevékenységek), de elvben az ESZA által nyújtott támogatásból is felállíthatóak volnának hasonló testületek a konvergenciaregiókban.

- **Walesben** a walesi nemzetgyűlés kormánya 2003-ban elindította a „Partnerség a munkahelyen akciót”, amelynek célja a munkaadók és a munkavállalók figyelmének felhívása és tájékoztatása a munkahelyi partnerségi megközelítésmódok előnyeivel kapcsolatban; a szervezeteknek nyújtott támogatás erősítése új vagy már létező partnerségi megállapodások fejlesztése által, amely javítja az üzleti teljesítményt és az állással való elégedettséget; valamint a bevált gyakorlatok terjesztésének elősegítése. Az akciót tevékenységek széles körét tartalmazza, többek között kutatást, hálózatépítést, terjesztést, képzést és üzleti támogatást. (Kapacitásépítés/Együttesen végzett tevékenységek)
- **Angliában** működik a „Union Learning” (Szakszervezeti tanulás), amely a munkaadók, a szakszervezetek és az oktatási intézmények partnersége alapján a szakszervezetek arra való képességét hivatott kiépíteni, hogy segíteni tudják a munkahelyi tanulást. Küldetése a munkavállalók életlehetőségeinek javítása és a munkahelyük ügyeibe való beleszólásuk erősítése magas színvonalú szakszervezeti tanulás által (<http://www.unionlearn.org.uk/>).
- **Nagy-Britanniában** működött a „Partnership at Work Fund” (Partnerség a Munkahelyen Alap), amely a munkamódszerek és a munkaszervezés modernizálására bátorította a vállalkozásokat munkahelyi partnerségi megközelítésmódok alapján (Együttesen végzett tevékenységek)
- **Angliában** „regionális szakképzési partnerségeket” is kialakítanak területfejlesztési ügynökségek, úgynevezett tanulási és szakképzési tanácsok (Learning and Skills Council), munkaügyi központok (Jobcentre Plus), oktatási intézmények és szociális partnerek bevonásával. (Kapacitásépítés/Együttesen végzett tevékenységek)

A fent említett szöveg elérhető a következő honlapon:

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/fields/partnership_hu.htm

További információk:

Information service of DG Employment, Social Affairs & Equal Opportunities

Communication Unit

BE-1049 Brussels

Fax: +32 (0)2 296 23 93

E-mail: empl-info@ec.europa.eu

<http://ec.europa.eu/esf>